

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

ЯРОСЛАВ ФІЛАК, ФЕЛІКС ФІЛАК

**ПРОТЕЗУВАННЯ ТА ОРТЕЗУВАННЯ
У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ**

Навчальний посібник

Ужгород – 2018

УДК615.825:477.2(075.8)

Ф-36

Філак Я.Ф., Філак Ф.Г.

Протезування та ортезування у фізичній терапії: навчальний посібник /Я.Ф. Філак, Ф.Г. Філак – Ужгород: ФОП Сабов А.М. – 2018. – 102 с.

Навчальний посібник «Протезування та ортезування у фізичній терапії» уклали доценти Ярослав Філак та Фелікс Філак. Посібник містить теоретичний матеріал про застосування протезування та ортезування у фізичній терапії, вказівки щодо практичних завдань, які виникають у процесі відновного лікування. У посібнику містяться ілюстрації, схеми, фотографії, які полегшують сприйняття навчального матеріалу. Призначений для студентів, магістрантів, реабілітологів, лікарів.

Рецензенти:

З. Й. Фабрі, доктор біологічних наук, професор кафедри біохімії, фармакології Ужгородського національного університету

Я.О. Михалко, кандидат медичних наук, доцент кафедри сімейної медицини Ужгородського національного університету

Рекомендовано до друку методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 2 від 22 жовтня 2018 р.

ISBN 978-617-7344-72-7

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ПРОТЕЗУВАННЯ	4
1.1. Поняття про протезування.....	4
1.2. Види протезів.....	4
1.3. Історія застосування протезів.....	6
1.4. Принципи сучасного протезування кінцівок.....	9
РОЗДІЛ 2. ПРОТЕЗУВАННЯ ВЕРХНІХ КІНЦІВОК	11
2.1. Питання ампутації і реампутації для протезування верхніх кінцівок.....	11
2.2. Засоби фізичної реабілітації після ампутації верхніх кінцівок.....	13
2.3. Способи протезування верхніх кінцівок.....	14
2.4. Сучасні протези верхніх кінцівок.....	18
РОЗДІЛ 3. ПРОТЕЗУВАННЯ НИЖНІХ КІНЦІВОК	22
3.1. Питання ампутації і реампутації для протезування нижніх кінцівок.....	22
3.2. Типи і види сучасних протезів нижніх кінцівок	24
3.3. Протезування нижніх кінцівок	26
3.4. Протезування залежно від рівня ампутації.....	27
3.5. Модульний принцип побудови протезів нижніх кінцівок.....	32
РОЗДІЛ 4. ЕНДОПРОТЕЗУВАННЯ СУГЛОБІВ	36
4.1. Ендопротезування суглобів.....	36
4.2. Ендопротезування кульшового суглоба.....	38
4.3. Ендопротезування колінного суглоба.....	41
4.4. Фізична реабілітація хворих після ендопротезування суглобів.....	43
РОЗДІЛ 5. ОРТЕЗ І ОРТЕЗУВАННЯ, ВИДИ І КЛАСИФІКАЦІЯ	48
5.1. Поняття про ортез. Призначення ортезів.....	48
5.2. Загальна класифікація та їх основні види.....	49
5.3. Класифікація за призначенням.....	51
5.4. Класифікація за технологією виготовлення.....	51
5.5. Класифікація за конструктивними ознаками.....	52
РОЗДІЛ 6. ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМИ ОРТЕЗІВ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ І ТРАВМАХ ВЕРХНІХ КІНЦІВОК	52
6.1. Поняття ортезування, ортезотерапія.....	52
6.2. Застосування ортезів при захворюваннях і травмах верхніх кінцівок.....	54
6.3. Види апаратів ортезів для верхніх кінцівок.....	57
РОЗДІЛ 7. ОРТЕЗУВАННЯ НИЖНІХ КІНЦІВОК І ХРЕБТА	58
7.1. Системні ортези на нижні кінцівки.....	58
7.2. Використання ортезів при захворюваннях і травмах нижніх кінцівок....	61
7.3. Ортезотерапія для хребта.....	69
РОЗДІЛ 8. ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ І ПРОТЕЗУВАННЯ	77
8.1. Реабілітація перед протезуванням.....	77
8.2. Оцінка розвитку пропріорецепції (м'язово-суглобового відчуття) після ампутації та протезування кінцівки.....	79
8.3. Фізична терапія після ампутації верхньої кінцівки.....	82
8.4. Фізична терапія після ампутації нижньої кінцівки.....	88
8.5. Школа ходьби на протезах.....	93
ЛІТЕРАТУРА	103

ЛІТЕРАТУРА

1. Азолов В.В. Реабилитация больных с некоторыми заболеваниями и повреждениями кисти: сб. научных трудов Горьковского НИИ травматологии и ортопедии / под ред. В.В. Азолова. - Горький, 1987. - 207 с.
2. Белоусов П. И. Корректирующие и профилактические упражнения после ампутации верхних конечностей. Л., 1954. Белоусов П. И. Ортопед, травматол., 1963.- 167с.
3. Воскобойникова Л. М. Назначение протезно-ортопедических изделий и контроль протезирования. Метод. рекомендации: – Москва. 1978, -282 с.
4. Гурфинкель В. С., Малкин В. Б., Цетлин М. Л., Шнейдер А. Ю. Биоэлектрическое управление. — М.: Наука, 1972. — 299 с.
1. Кейер, А.Н. Руководство по протезированию и ортезированию / под ред. А. Н. Кейера и А. В. Рожкова. - Санкт-Петербургский научно-практический центр медико-социальной экспертизы, протезирования и реабилитации инвалидов им. Г. А. Альбрехта, 1999. - 623 с.
2. Кондрашин Н. И., Санин В. Г. Ампутация конечностей и первичное протезирование. — М.: Медицина, 1984. — 160 с.
3. Кужекин А. П. Конструкции протезно-ортопедических изделий. — М.: Легкая и пищевая промышленность, 1984. — 240 с.
4. Курдыбайло, С. Ф. Лечебная физическая культура после ампутации конечностей и при заболеваниях опорно-двигательной системы : методическое пособие. / под ред. С. Ф. Курдыбайло. - СПб., 2004. - 266 с.
5. Лікувальна фізична культура та гідрокінезотерапія у комплексній реабілітації хворих після ендопротезування кульшового суглоба: методичні рекомендації / уклад.: П.П. Добра, І.К. Бабова, О.С. Блага; УЖНУ. – Ужгород: Говерла, 2009.– 12 с.
8. Мошков, В.Н. Общие основы лечебной физической культуры / В.Н. Мошков. - М.: Медицина, 1954. - 320 с.
9. Попов, С. Н. Физическая реабилитация: учебник / под общей ред. С. Н. Попова. - Ростов н/Д : Феникс, 2005. - 603 с.
10. Славущий Я. Л. Физиологические аспекты биоэлектрического управления протезами. — М.: Медицина, 1982. — 289 с.
11. Фарбер Б. С., Витензон А. С., Морейнис И. Ш. Теоретические основы построения протезов нижних конечностей и коррекции движения.- М.: ЦНИИПП, 1994.- 645 с.
12. Физическая реабилитация инвалидов с поражением опорно-двигательного системы: учеб. пособие С.П. Евсеев, С.Ф. Курдыбайло, А.И. Малышев, Г.В. Герасимова, А.А. Потапчук, С.П. Евсеева. Советский спорт 2010. - 488с.
13. Транквилимати, А.Н. Восстановить здоровье. / под ред. А.Н. Транквилимати. - М.: ФиС, 1999 - 254 с.
14. Юмашев, Г.С, Ренкер, К.И. Основы реабилитации. / под ред. Г.С. Юмашева. - М.: Медицина, 1973. - 256 с.
15. Щербина К.К. Сложное и атипичное протезирование: понятия, показания, модули протезов ног, рекомендуемые к использованию в зависимости от

двигательной активности инвалида. //Вестник Всероссийской Гильдии протезистов-ортезистов: С-Пб -№4 (22) -2005 - С.12-22.

ПРОТЕЗУВАННЯ ТА ОРТЕЗУВАННЯ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ

Навчальний посібник

Філак Ярослав Феліксович
Філак Фелікс Гергійович